

Xè II, 129). *Sella* grafien també SSiv. (384), GGRV, Cavanilles (II, 312) etc. Cal distingir de *Setla* (prop de Gandia, que és *Celta*) (*El Arch.* II, p. 342).

MENCIONS ANT. 1251: «castrum et villam de *Sella* in regno Valentie» (Huici, 520); ¹ 1356, Pere el Cerimoniós concedeix a l'Infant Pere, junt amb els castells de Dénia, Calp, Altea, «locum de Garig --- et locum de *Sella* ---» (*El Arch.* II, 377.22); c. l'a. 1400: *Sella* (ACA, feus del R. Martí, f° 72) i un altre de 1403 en el mateix registre. No apareix enlloc 10 en el *Rept.*

Però SSiv., que ultra la cita de 1251 en dóna una altra de 1351, li troba 7 cases de moriscos en el S. XVII, com anex de Finestrat, i des de 1574, com parr. separada; segons els censos tenia 54, 47, 110 i 115 focs ¹⁵ moriscos els anys 1563, 1572, 1602 i 1609 (Lapeyre, p. 43). Grafia *Sella* constant, llevat de dues dades tardanes: *Cella* en el cens de moriscos p. p. Boronat i Reglà, 1609 (p. 115) i alqueria de *Cella* en la nòmina dels sarraïns del Coll de Rates (n.º xxxi, *Misc.* ²⁰ *Fabra*, p. 240); però són excepcions massa tardanes perquè se'ls pugui reconèixer gaire valor.

ETIM. Aquesta S- mateixa, i tot l'aspecte del nom descarten la idea d'un origen aràbic, car en els arabis-²⁵ mes hi ha sempre ç en les dades antigues. Es presenta la idea que vingui de CELLA, tan estès en toponímia, però hauria de ser d'herència mossàrab, puix que està ben arrelat en el moment de la conquesta; i això ja descarta tot ètmon amb c^o, cⁱ (tampoc, doncs, CI-³⁰ LIUM, -A); l'un i l'altre haurien donat ç en mossàrab (com *Chella* de la Canal de Navarrès).

L'excel·lent foto de GGRV (p. 1139), que em recorda la meua visita i enq. de 1963, mostra les cases de la població enfilant-se entorn del turó on hi havia l'ermi-³⁵ ta de Santa Bàrbara i el castell dels moros. Aquest tossal és una petita avançada de la grandiosa *Penya de Sella*, poderosa serra que constitueix l'avantmuralla d'Aitana; per la seva banda el tossalet de Santa Bàrbara, naturalment està unit a la Penya de Sella per una collada o collet. Entre la Penya de Sella i el massís de l'Aitana, queda el Pla, i antic Mas, de *Tagarina*, on vaig fer una altra enquesta.

Doncs, *sella* és un dels termes més populars en tot el País per designar les collades: arreladíssim en la Top. del Maestrat, però també en la transsucrònica: *sella* o *seljeta*, pròpiament 'sella de cavalcar', amb la qual hi ha una clara comparació de forma; també els alemanys i suïssos diuen *sattel* per una collada (*Matterattel*, sota el *Matterhorn*; *Sanetschsattel*, *Sattel-*⁴⁰ *joch* etc.) (cf. Els *Bastets* de la Serra de Busa).

HOMÒNIMS valencians d'origen més o menys igual o anàleg. Muntanyeta de *sêla*, te. Algímia de la Baronia (xxx, 35.9). Llom *des Sêles*, te. Alcalà de Xi-⁴⁵ vert (xxxviii, 185.15). Els inf. sovint ho deuen pendre per un NP, però no ho creguem: Fonteta *d'ensêla* a Tàrbena (xxiv, 175.9); Caseta de *Sella*, te. Coves de Vinromà (xxviii, 150.11).

La Selleta, mas en un collet, te. de Culla (xxix, 64.⁶⁰

9); hi tramunta el camí de la *Serra d'En Galceran* a la Font de *Beca* (xxviii, 162.43). *La Selleta* de la Campanassa, a Costur (xxix, 7.21). El vell camí ral de Tírig a Catí passa per *La Selleta* per saltar a la vall d'aquest poble.

No tan segur a les Illes, però els noms següents semblen indicar, que també s'hi donà aquesta metàfora oronímica. *Sa Selleta*, te. Capdepera (xli, 181.21). *Sa Sella* és una tanca de Lluriac Nou, te. Mercadal (xlii, 26.20).

La Sella també apareix com nom de collades a certes zones del Princ. Cosa en particular de la nomenclatura de les senyes de la gent de mar: *la sêla* turó que acaba en un morro, darrera Sitges: pescadors de Vilanova; els d'Arenys de Mar donen aquest nom al hiatus que veuen al N. del Castell de Blanes; els de Calella de Palafrugell, a un que venen cap a Calonge.

En fi a l'alta Ribagorça: *Coma-la-Sella*, te. d'Erta (xix, 169.10). Per a *Ribolassella* de Taüll, veg. altres possibilitats en *TVBoi* II, 16.²

¹ Deu ser la donació de J. I, d'aquest any, que recull també SSiv. — ² Remeto a un article d'Enric Mas a *La Marina* (Dénia-Alacant, 15-II-65): amb curros descripcions de recerques hidrològiques sobre una «grieta que corta la Sierra Aitana de O. a E.», potser relacionada amb la nostra *Sella*. En tot cas amb NLL d'interès: *El Pedàs* del Barranc de Tagarines, *Mulettes*, *la Cadolla*, *la Font de l'Arc*, que rajava 3000 litres per segon [?!].

Séllecs, V. *Xilxes*

SELLEMANA

Antiga masada de la Conca de Tremp; es tracta d'una important pagesia, amb dependències i diversos edificis, algun d'ells d'aspecte ben antic: que vaig veure des dels llocs propers, en les enqs. de 1957; i després hi vaig passar (ràpidament). Deu ser la que IGC (4°20 × 42°06) marca a 920 alt., dalt del serrat que separa les dues branques més altes del Barranc d'*Alzina*, te. mun. de Mur, poc més d'1 k. al SSE. del *Meüll*, i uns 15 al SO. de Tremp. Nom sobre el qual sóc el primer de cridar l'atenció (enlloc en obres geogràfiques ni nomenclatòries); l'IGC l'escriu com nom de partida entre aqueixa masia, marcada, i dues de més al NO.

PRON.: els inf. de Moror (en dos masos) digueren *sellemàna* (xviii, 130.16, 130.26), mentre que el d'*Alzina* pron. *selamàna*. Escrit *Sellemana* en l'IGC.

Nom, de contorn ferm i ple, que atrau l'atenció, el mateix que l'aspecte del lloc. Era impossible detenir-s'hi en la marxa ràpida de les enqs. per tot Catalunya, ni fer cap indagació, allí o a Tremp, sobre escrits; les quals, endemés, solen topar amb la resistència dels propietaris, la ignorància dels masovers o dels rars capellans d'aquells pobres llogarets (en tot cas donen només alguna dada recent); i amb l'esperança de trobar-ne d'antigues, en cartularis i col·leccions publicades;